

Sajust gaissu

Enerģijas un sirsnības pilns, noteikts kā reglaments, jau mazotnē nekļūdīgi sajutis dzīves aicinājumu – VIKTORS ROŠONOKS vairāk nekā 50 darba gadu pavadījis kopā ar bērniem un lidmodeļiem. Lepns un gandarīts par paveikto un iegūlis sirdī vairāku paaudžu zēniem un meitenēm, kam pietiek pacietības būvēt lidmodeļus un azarta sacensties.

SENĀKAIS STARTS

Latvijā simto dzimšanas dienu gaida viens no pirmajiem mūsu zemes lidmodelistiem Edvīns Brūvelis, kas kā puīselis iestājies Latvijas Aeroklubā, kur kopš 1932. gada darbojusies arī Lidmodelisma sekcija. Tas nozīmē, ka sapni par lidošanu varēja īstenot arī paši mazākie, kam bez tā vairs neaizmigt. Tā vietā nāca domāšana,

rasēšana, detaļu griešana, līmēšana, skrūvēšana un citāda kopā likšana, lai šis loļojums kaut uz pāris minūtēm paceltos debesīs. Un tad var atlikt galvu, skriet pakaļ un līdzī pārdzīvot, jo modelis ir kā dzīvs. Tajā iemiesotas ilgas precīza darba stundas un neatlaidība, tam brīvi jālido, pateicoties darinātāja ieliktajām pūlēm un zināšanām. Tā nav dresūra, bet radīšana,

tehniskais prāts un gandarījums, ko attīsta modeļu sports. Vienus tas ievada ceļā uz lidotāja profesiju, citiem kļūst par mūža aizrautību. Interesanti, ka lidotājs Edvīns Brūvelis un lidmodelists mūža garumā Viktors Rošonoks ir bijuši kolēģi, bet abu skolēnus saskaitīt būtu grūti. Abi pieredzējuši, cik ļoti strauji mainās šis sporta veids, kas iet soli soli ar lielās aviācijas attīstību. Ne tikai tad, kad tiek veidoti miniatūri, taču atbilstīgi konkrētu kategoriju modeļi, bet arī paša konstruktīvā izpildījuma nemitīgas pilnveidošanās dēļ. Lidaparātu modeļu darināšana ir krietni mainījusies, kļuvusi daudz komplicētāka un sarežģītāka nekā pirmsākumos. Tam visam līdzī vairākkārt mainījušās arī brīvi lidojošo lidmodeļu sacensību prasības un tehniskie parametri, ko nosaka šīs jomas pasaules virzītājspēks – Starptautiskā Aeronautikas federācija (FAI). Viktors Rošonoks ar savu ilggadējo pieredzi ir kā tilts starp mazu

FOTO – NO VIKTORA ROŠONOKA PERSONISKĀ ARHĪVA

ķiparu mirdzošām acīm un starptautiski sarežģītajiem sacensību standartiem. Bet, ja visiem acis spulgo vienādi un pirksti ir pareizajā vietā, tad ir arī gandarījums – dalība sacensībās, azarts, solidaritāte, uzvaras prieks, kausi, medaļas un tituli. Pat ja modelis niķojas vai beidz savu lidojumu nez kur kukurūzas laukā, galvenais ir nepadoties un turpināt. Viktors Rošonoks visu mūžu bijis ne tikai lidmodelists, bet arī skolotājs, kas bērniem māca uzsākt, noturēties un turpināt. Tā tikai liekas, ka modelis pats sarunājas ar vēju un uztraucas gaisā bez piepūles, taču nekā nebija – visam pamatā ir nopietns darbs, zināšanas un hobijam ilgstoši veltīts laiks.

SESTĀS KLASĒS APŅĒMŠANĀS

«Kad mācījos ceturtajā klasē, kopā ar draugu aizgājām uz Rīgas Jauno tehniku staciju, kur darbojās lidmodelisma pulciņš. Tolaik tādu bija daudz. Tagad Rīgā ir tikai trīs, pavisam Latvijā – 10–12. Toreiz kā mazu puiku mani tā lieta ļoti ieinteresēja. Visus skolas gadus tā bija mana galvenā aizraušanās. Biju apzinīgs lidmodelisma pulciņa apmeklētājs, tāpēc skolotājs Ādolfs Bilmanis mani izraudzīja startam pilsētas un republikas sacensībās. Panākumi man bija ļoti labi, tas viss arī pašu spārnoja. Trešajā treniņu gadā, sestajā klasē, es apņēmos – būšu skolotājs! Mācīšu citiem bērniem to, ko tobrīd ar aizrautību apguvu pats,» stāsta skolotājs ar vairāk nekā 50 gadu darba stāžu. Tā arī notika – hobijs Viktoram Rošonokam kļuva par darbu, bet Bilmanis bija un palika nemainīga autoritāte.

«Tā kā tajā laikā dzīvojām citā valstī, arī sacensībās startēju ar PSRS karogu. Jau otrajā apmācības gadā izvirzījos par Latvijas PSR čempionu jauniešiem – tas deva pašapziņu. 1970. gadā pabeidzu 9. arodskolu, un

mani nosūtīja praksē uz rūpnīcu *Alfa* par atslēdznieku. Taču jau nākamā gada janvārī mani pieņēma darbā Rīgas Jauno tehniku stacijā, kur uzsāku savas lidmodelisma skolotāja gaitas.» Rīgas Jauno tehniku stacijā strādāja arī Edvīns Brūvelis – tolaik viņam, kas lidojis Vācijas Gaisa spēkos, tā bija vienīgā iespējamā darbavieta, kas kaut nedaudz saistīta ar aviāciju... Un patika arī!

«Arī man sekoja dienests padomju armijā. Kad atgriezos, uzreiz *novinņēju* PSRS čempionātā, tiku valsts izlasē. Tas bija labs statuss – vismaz reizi gadā sacensības ārzemēs, labas treniņnometnes, interesanta sabiedrība. Čekists – kur bez tā! – vienmēr bija līdzī. PSRS laikos katru gadu izlasei bija apmaksāta treniņu nometne Almati (Kazahstānā) vai Taškentā (Uzbekistānā). Mēnesi bijām pilnā aprūpē, nekas cits nebija jādara, tikai jātrenējas. Kāpēc tieši tur? Jo vajag lielu lauku. Nometnes bija blakus plašiem lidlaukiem. Tur arī vienkāršos namiņos dzīvojām, nekādas ekstrās, gultiņa vai matracītis, taču ēdnīcas gan labas.

Ar PSRS izlasi bija izbrauciens pat uz Ziemeļkoreju. Tur uzreiz mums pateica – noklausās pilnīgi visu, nevienu lieku vārdu nedrīkst bilst! To mums cieši piekodināja, ka visur klausās. Latviski jau runāt nevarēju, es biju vienīgais, no Baltijas vēl tikai viens igauņis. Toties viesnīca Phenjanā bija būvēta speciāli tikai PSRS pārstāvjiem,» dīvaina situācija atceras Viktors.

UZLIDOT, STĀVOT UZ ZEMES

«1976. gadā, divdesmit četrus gadus vecumā, biju sasniedzis teicamus rezultātus – biju Latvijas PSR čempions lidmodelismā un arī PSRS čempions. Nākamajā gadā kopā ar PSRS izlasi izcīnīju bronzas medaļas pasaules

čempionātā Dānijā komandu vērtējumā. Paraleli aizrautīgi strādāju ar skolēniem. Biju nokomplektējis skolēnu raķešu modelistu komandu, startējām dažādās sacensībās, vienmēr ieguvām godalgotas vietas,» laikus, kad tehniskie sporta veidi bija īpaši cieņā, atminas lidmodelisma bruņinieks. Viņa iedzimtais optimisms liedz sūdzēties, tomēr tehnoloģiju attīstība un mūsdienu dzīves ritms dara savu – nopietni ar šo sporta veidu Latvijā var nodarboties labi ja piecos centros. «Tolaik lidmodelisma entuziastu bija ļoti daudz. Simtos. Iespējas nodarboties ļoti plašas. Arī paši bērni daudz vairāk interesējās par tehniku, nebija tik daudz izvēļu brīvā laika pavadīšanai. Skolēniem tajos laikos interese par tehnisko jaunradi bija daudzkārt lielāka nekā tagad, jo veikalos neko gatavu un lidojošu nopirkt nevarēja. Varēja tikai pats kaut ko uzmeistarot – bērniem tas ļoti patika, jo uzreiz varēja redzēt, kā tas reāli tiks izmantots. Tagad bērnus ir daudz grūtāk motivēt – podziņas spaidīt ir krietni vienkāršāk, strādāt negribas,» laikmeta sāpi koncentrē skolotājs ar pieredzi, kura pūliņi atalgoti visaugstākajā līmenī – 2018. gadā saņemts Atzinības krusts, ko ar gandarījumu pasniedzis Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

«Arī mani trīs dēli ir izaudzīnāti par lidmodelistiem. Viņiem vajadzēja nākt līdzī man uz pulciņu un ķimērēties, lai gan brīžiem spurojās pretī. Dēliem izdevās sasniegt labus rezultātus, kopā esam bijuši sacensībās dažādās pasaules malās,» palepojas Viktors.

«Kad Latvija atguva neatkarību, audzinājām citādu paaudzi, ar atšķirīgiem uzskatiem par dzīvi, ar citiem mērķiem. Bērniem bija attīstījušās citas intereses, parādījās tādi jēdzieni kā tiesības, bet pienākumi izpalika. Pulciņu komplektēšana kļuva apgrūtinātāka, taču visi, kas pēc gadiem atskatās uz šo laiku posmu savā dzīvē, atzīst – šī nodarbe ir devusi pacietību, izturību, mērķtiecību, ticību saviem spēkiem un spēju neapstāties pie sasniegtā. Arī es ikvienā situācijā turpināju strādāt ierasto darbu, jo tas bija un joprojām ir mans dzīvesveids,» izvēles noturību apstiprina Rīgas Jauno tehniku stacijas ilggadējais

Dalība sacensībās PSRS izlases sastāvā.

Uzsākot skolotāja gaitas.

pedagogs. Līdz ar darbavietu viņam nācies vairākkārt piedzīvot adreses maiņu – no E. Birznieka-Upīša ielas vispirms uz Matīsa, tad Ausekļa ielu. «Kārtējos jurgus skola piedzīvoja 2009. gadā. Priekšniecība gribēja, lai pārceļamies viena mēneša laikā. Tas bija steidzīgi, haotiski un mokoši. Mums vajadzēja piedalīties sacensībās, paspēt pārvākties un atcerēties, kurā no kastu simtiem ir iepakotas vissvarīgākās lidmodeļa detaļas,» sašņūto laiku atceras pasniedzējs, kurš nu jau četrpadsmito gadu mēro ceļu uz telpām Bauskas ielā. Citādi nekas nemainās – visas viņa prasmes un enerģija veltīta mazajiem, kas trīsošu sirsniņu līmē savu pirmo modelīti, un lielākajiem, kas jau brīvā lidojuma garšu sajūtuši. Paši paliecot uz zemes, viņi tomēr uzlido līdzī! Lai būtu pedagogiski pareizi ievirzīts, Viktors Rošonoks jau brieduma gados kļuva par studentu un pabeidza Daugavpils Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāti.

Viktors pārzina arī raķešu modelismu, uzskata, ka tās ir vienkāršāk uztaisīt, pietiekot pat ar divām nedēļām pirms sacensībām. Taču nolēmis nespīties raķešu konkurencē un saglabā uzticību lidmodeļiem.

SMALKAS PRASMES

Kas tad ir tas, kas piesaista pie šīs nodarbes? Kas pašam ļauj neatslābt un uzturēt interesi nu jau vairāku paaudžu bērnos? Viktors stāsta: «Man patīk smalka tehnika, kur daudz var izdomāt pats. Tā joprojām ir tehniskā jaunrade, kur iespējami un notiek jauni izgudrojumi. Mūsu pirmais uzdevums ir modeli uztaisīt, tad iemācīt to brīvi lidot – tikai tā! Ar svešiem, gataviem vai citu taisītiem modeļiem starts nav pieļaujams. Modelis ir katra paša lolojums. Agrāk tam iekšā bija vienkārša mehānika, tagad programmējamā. Ievadi programmu, kā jālido, un modelis to izpilda. Vai klausā? Protams! Vai tad ir izvēle – neklausīt?!

Lidmodeļu sacensībām ir sava specifika – tie ir septiņi piegājieni, katrs pa stundai. Protams, visā procesā ir iesaistīti tiesneši. Pasaules un Eiropas čempionātos komandu veido trīs cilvēki, katrai komandai – divi tiesneši. Stundas laikā visiem trim

Parīze, 1997. gads.
Pirmā vieta
Pasaules kausā.

Cīņa ir par
veiksmīgāko
lidojumu. Šis
uzstādījums
palīdz izkopt
daudzas
svarīgas
rakstura
īpašības.

sportistiem jāizlaiž savi modeļi. Pamatprincips – kurš ilgāk noturēsies gaisā. Katram modelim obligāti jānolido trīs minūtes. Kāds arī sešas minūtes nolido, pat vairāk – kad gaiss mierīgs, no rīta. Kad zeme pa dieņu uzsilst, sāk rasties gaisa strāvas. Siltais gaiss ceļas uz augšu, bet blakus ir gaisa strāva, kas spiež uz leju. Problēma un galvenā māka – trāpīt tajā strāvā, kas ceļas uz augšu, citādi var nenolidot arī tās trīs minūtes, jo pat labi uztaisītu modeli nospiež uz leju. Tā ir smalka padarīšana – sajūst gaisu. Ir palīgierīces, kas mēra vēja stiprumu, bet jānāk nolasīt un saprast, ko tas nozīmē tieši tavam modelim un tieši šobrīd. Tas arī raisa to azartu, sajūtu šeit un tagad, kad citas

Sacensībās.

domas atkāpjas. Viss koncentrējas uz šo īso, bet skaisto lidojumu.»

Viktors atzīst, ka esošie un bijušie lidmodelisti ir īpaša brālība, savējie, kas saprot un izbauda notiekošo. Skatītājiem šis sports nav īpaši interesants, taču ģimenei un draugu lokam kļūst par saliedējošu nodarbi. Tiesa – sacensībās ir jābūt arī vēlmei uzvarēt, ne tikai labi pavadīt laiku.

«Brīvi lidojošiem modeļiem ir trīs klases. Katra precīzi ierobežota ar dažādiem parametriem – laukums, kopējais svars, gumijas svars motoram u. c. smalka specifika. Tas tādēļ, lai ir vienādi noteikumi visiem sportistiem. Paši modeļi gan atšķiras. Jā, var teikt, ka tas ir birokrātiski precīzs pasākums, bet tehniskajos sporta veidos tā ir vienmēr. Krāsot gan var, kā gribas. Notiek arī sacensības radiovadāmajiem modeļiem, tāpat ir entuziasti, kas gatavo reālo lidmašīnu lidojošas kopijas. Tur papildus vērtē precizitāti – cik ļoti modelis atbilst oriģinālam –, pēc tam – kā tas lido. Es ar to nenodarbojos, man patīk brīvais lidojums,» atzīst Viktors Rošonoks, kura vadībā daudzu gadu garumā mazie sportisti piedalījušies starptautiskās sacensībās un bieži ieguvuši arī vietas uz pjedestāla.

«Jā, pārsvarā tā ir bērnības aizraušānās, agrāk jaunieši šajā sportā palika ilgāk, tagad ātrāk atmet. Visi grib iekārtoties, nopelnīt naudiņu. Pazūd uz kādu laiku, bet bieži parādās atkal – nelaiž tie modelīši vaļā! Tas ir tusiņš savējiem, arī sāncensība – viss kā dzīvē. Cīņa nav par lielāko modeli, bet par veiksmīgāko lidojumu. Šis uzstādījums palīdz izkopt daudzas svarīgas rakstura īpašības. Ir uzskats, ka ar lidmodelismu nodarbojas tie, kas paši grib būt lidotāji, bet tas nav par mani! Pats nekad neesmu vēlējis būt

pilots. Esmu lidojis gan ar planieri, gan deltaplānu, gan nesen kā pasažieris ar helikopteru. Zinu, kā saregulēt modeli, tātad arī lidmašīnai pareizo kloķi varētu atrast... Tomēr katram savs! Visiem šiem sporta veidiem ideja viena un tā pati – pacelties gaisā. Kopā mēs visi katrs savā veidā kalpojam aviācijas idejai.»

Varbūt loģiskais bērnišas lidmodelista profesionālās izaugsmes ceļš būtu strādāt par konstruktoru? Vērojot modeļu tapšanas darbnīcu, fantāzija ātri pārlec uz lielākām konstrukcijām. Tas nekas, ka mūsdienās lidmašīnas pašrocīgi nebūvē, visas pamatiemaņas taču noder, palīdz saprast kopējo procesu! «Mēs strādājam ar dažnedažādiem materiāliem – ar koku, metālu, plastikātu. Virpojam, zāģējam, griežam, stiprinām, skrūvējam, limējam – te iemācās visu, kas darāms ar rokām. Process saistīts ar krāsām, limēm, dažādiem materiāliem, tāpēc mūsējiem nav problēmu pašiem uztaisīt remontu, jo visu mākam. Cieņā mums ir plastikāts, sveķi, dažādi sintētiskie materiāli – tādi

paši kā kosmiskajā rūpniecībā. Padomju laikā zināmā mērā bija vieglāk visu dabūt – bija vajadzīga tikai pazišanās attiecīgās rūpnīcās. Tad arī pasaules līmenī lideri bija no Ukrainas un Krievijas, jo tur bija materiālā bāze un ražošana. Tagad līmenis pasaulē izlidzinājies. Modeļu materiāli un izgatavošana ir komercializējušies, un dabūt var visu, tikai jāatver maks. Šobrīd modelis var izmaksāt 2000–3000 eiro, bet sacensībām ar vienu ir par maz. Vienam dalībniekam atļauts pierēģistrēt trīs četrus modeļus. Gadās, ka sacensībās visi četri arī jāizmanto, lai kopējais rezultāts būtu vislabākais. Kad viens nstartē, citi no komandas palīdz atrast piezemējušos modeli. Tad mainās. Gadās, ka sacensību laikā visus modeļus pat neizdodas atrast, tad jāmeklē pēc tam. Mūsu aprindās lielākais bieds ir kukurūzas lauki, kuros modeļus atrast visgrūtāk.»

Modelis, paša meistrots un vēl dārgi izmaksājis, tiek uzmanīts un sargāts. To sacensībās var izmantot viēdi gadus desmit, protams, ja modelis

neaizbēg! Taču parasti jau ir vēlme paralēli taisīt vēl kādu modeli, jo risinājumi arvien pilnveidojas. Var arī esošam modelim nomainīt atsevišķas detaļas, jo perfektais, uz visiem laikiem pabeigtais rezultāts vēl neesot atrasts – visu laiku ir kas uzlabojams.

PLAŠUMS UN VISPUSĪBA

Lai notiktu sacensības, ir vajadzīgs plašums. Visbiežāk tie ir lidlauki, kuru Latvijā vēsturiski pietiek, bet mūsdienās, izrādās, tomēr trūkst. Šā iemesla dēļ pat Rīgas Jauno tehniķu centra un Latvijas Lidmodeļu sporta federācijas sacensības notiek Lietuvā Biržu lidlaukā.

«Mums nav lauku sacensībām! Visi privāti, netais, dažādi ierobežojumi. Nesaprotami, kam pieder Spilve, tur blakus ceļš, grāvji. Jo stiprāks vējš, jo modelis var aizlidot tālāk. Ja ātrums ir četri, pieci metri sekundē, tad Spilve ir par mazu. Tāpēc braukājam pa pasauli. Katrā vietā sava specifika. Turcijā – stipras gaisa strāvas, modeļi ātri un augstu paceļas, ilgi krīt lejā. Tie var arī aizskriet līdzī

REKLĀMA

KĀ APTIEKĀ MAKSĀT MAZĀK?

Latvijas aptieka atbalsta programma cilvēkiem virs 60 gadiem un personām ar invaliditāti.

Uz sarunu aicināma Latvijas aptiekas farmaceits, aptieku vadītāja: **Vija Šulci** no Engures, **Dzintra Šedzjuni** no Daugavpils, kā arī **Santita Trestmani** no Rīgas. Pieredzējušā kolēģe ir angsti vērtēta gan no apmeklētāja, gan no farmaceita nozaru speciālistu un organizāciju puses, saņemot gan vairākus apbalvojumus.

Īstenam ir svarīgi just līdzcilvēku empatiju, saprātīgu, atsaucību un gatavību palīdzēt. Latvijas aptiekā par savu pienākumu uzskata ne tikai nodrošināt augstvērtīgu farmaceutisko aprūpi, bet arī turpināt izstrādāt konkrētu veselības uzlabošanas grupu vajadzības un piedāvāt veselību veicinošus pasākumus.

Val varat atbalstīt kopā darbojamies, kā tas tiek realizēts šobrīd?

Santita: Jau sākam darboties Hronisku pacientu un veselības citu atbalsta programmas, plānojam, dabūta un mūlāpils jeb tālruna slēdziena, atļaujas un atļaujas pacientiem. Atbalsta tīkls ir obligāts katru mēnesi, nodrošinot bezmaksas konsultācijas iespējas un atbalsta politiku un piedāvājot dažādas bezmaksas iespējas.

Dzintra: Atzinīgus vārdus saņem saņemusi par tādu medicānisku nodrošināšanu, kas mēs ļoti jauki saņemam, tieši pieņemot to no visiem pacientiem, kā arī par operāciju atļaujas izpildēšanu.

Ēr raksta līdzcilvēku atbalsta programmas, kas ir Latvijas aptiekas veselības izpildēšanas. Varat iepazīties ar šiem?

Santita: Tagad Latvijas aptiekas veselības izpildēšanas ir izstrādājis un piedāvā vēl vienu pasākumu kopumu – **PROSĒRĀMĀ 60+.** Tā ir 20% atbalsta programma, kuru vēlamies mūsu aptiekā.

Vija: Palīdzība paredzēta ne tikai cilvēkiem vecumā gandrīz virs 60 gadiem, bet arī jauniešu vecumā personām ar invaliditāti.

Svarīgi atzīmēt, ka šī atbalsta programma darbojas visās Latvijas aptiekas veselības aprūpes iestādēs. Mūsu tīkla aptiekā pārvērtējums Latvijas teritorijā ir plašs.

Dzintra: Meklējiet Latvijas aptiekas Adrešu mācīšiet mūsu mājas lapā www.latvijasaptiekas.lv vai zvaniet uz tāl. 26513072 (darba dienā no 9.00 – 18.30).

Kāli cilvēkiem vajadzīgi, lai saņemtu Programmas 60+ priekšrocības?

Dzintra: Piedāvājums spēj, uzrādīt personu apliecinātu dokumentu (pasa vai ID karti) vai invaliditātes apliecinātu. Programmas dalībniekiem mēs aptiekā bez maksas izsniežam īpašu Latvijas aptieku Programmas 60+ identifikatoru.

Val šī programma darbojas katrā netaisītā dienā, katrā?

Vija: Nav izstrādājumu no dienas, no stundās. Programma darbojas visā aptiekas darba laikā. Visā mūsu tīkla aptiekā.

Ja apmeklētājam ir kāli jāpārvērtē?

Santita: Izaugoties sev tuvu vai tālrunā farmaceits katrā, un mūsu atsaucīgais farmaceits atņems jums vajadzīgu informāciju par šīs interesējamais jautājumiem, kā arī

piedāvās ekonomiskus risinājumus, ļaujot ietaupīt.

Pakalpojums atbalsta mūsu sarunu biedrību "Savienāsimies veselības uzlabošanai", ko piedāvājam Latvijas aptiekā, ir līdzcilvēku. Rūpējoties par savu veselību!

www.latvijasaptiekas.lv

• Piedāvājums spēj, uzrādīt atbilstošu personu apliecinātu dokumentu (pasa vai ID karti) vai invaliditātes apliecinātu. Piedāvājums atbalsta mūsu sarunu biedrību "Savienāsimies veselības uzlabošanai", ko piedāvājam Latvijas aptiekā, ir līdzcilvēku. Rūpējoties par savu veselību!

Trešo reizi ASV.

Pasaules kausa izcīņa
Somijā, 2018. gads.

vējam – viens mūsu rekordists aizbēga vienpadsmit kilometru! Sacensības notiek visos gadalaikos. Skandināvijas atklājums ir rīkot sacensības ziemā uz lielajiem ezeriem – tas izrādās vislabākais lauks. Vienīgā specifika – rociņas salst, bet pierod arī pie tā.»

Viktora Rošonoka paša un viņa audzēkņu medaļu klāsts apliecina sekmīgu dalību daudzās pasaules sacensībās. Pasaules kausa izcīņas posmiem vien gada laikā ir 30 sacensības – kurš tad to visu var izbraukāt?! Bet septiņās, astoņās sacensībās gadā Latvijas sportisti piedalījušies visus neatkarības gadus, vismaz līdz ko vidam tā bija.

«Pandēmija sagrāva visu. Līdz tam mums bija jauniešu komanda – vēl 2018. gadā bijām 2. vietā Eiropas čempionātā sportistiem un 2. vietā pasaules čempionātā jauniešu konkurencē. Bet izauga un pazuda... Sports nevar notikt attālināti, nepieciešams darbs trenera uzraudzībā. *Caur ekrānu* nevar modeli saķībināt... Ja tiek atceltas sacensības, pazūd arī motivācija. Ar visu savu darbošanos taču ejam tieši uz to – nākt kopā un sacensties, redzēt sava darba rezultātus! Pa pasauli braucām pārsvarā par saviem līdzekļiem, taču sporta veidam atbalsts ir. Atkarībā no rezultātiem Latvijas Sporta federācijas padome piešķir līdzekļus, kas caur Latvijas Aerokluba sasniedz adresātu. Pēdējos gados finansiāli bija jau daudz vieglāk. Uz pasaules čempionātu ASV diviem sportistiem biļetes sanāca par valsts naudu, pārējiem meklējām citas iespējas.»

Virpojam,
zāgējam,
griežam,
stiprinām,
skrūvējam,
līmējam – te
iemācās visu,
kas darāms ar
rokām.

Rīgas Jauno tehniku centra telpās var sajosties kā muzejā vai slavas zālē – tik iespaidīgs ir mirdzošo kausu daudzums. Tie ir gan uzvaras liecinieki, gan ceļojošie kausi, bet kopumā apstiprina pašu galveno – process notiek. Arī tad, ja viena maiņa izaug un aiziet tālāk dzīvē, nāk nākamie, kam tomēr ir svarīgs sava pašrocīgi izveidotā modeļa lidojums.

«Aktuālais mūsu kopienas skaits ir grūts jautājums. Telpās sacensības rīkot ir dārgi, bet tad, kad to darām, sapulcējas vidēji kādi deviņdesmit dalībnieki. Ārā, brīvi lidojošo modeļu sacensībās dalībnieku ir mazāk. Pa dzimumiem sportistus nedalām, bet pa vecumiem gan. Ir grupas līdz 11 gadiem, līdz 14, līdz 18 gadiem

un tad pieaugušie. Lai modeli uzņemtu, vajag spēku. Dalījums grupās iedrošina mazos, lai viņiem būtu līdzvērtīga konkurence. Palaist telpu lidmodeļi (F-1-N modeļu klasē) nav tik vienkārši, kā izskatās no malas. Tas ir viegls, bet uznest grūti. Sacensībās savu modeli katrs uzmet vidēji deviņas reizes, trīs labākie rezultāti tiek ieskaitīti. Pēc šīm deviņām reizēm gan rociņas, gan kājiņas trīc – muskuļi arī dabū slodzi.»

Lai nodemonstrētu, kā tas ir, Viktors Rošonoks tver vispirms mazāku modelīti, tad lielāku, tad tādu, kas izgatavots pirms 50 gadiem un saglabājis sarkanu zvaigzni uz spārna. Jo nodarbību telpās un darbnīcās koncentrējusies šā tehniskā sporta veida vēsture. Rošonoka kungs apliecina, ka nekur pasaulē atsevišķu lidmodelisma muzeju neesot redzējis, bet visos aviācijas muzejos modeļi ir gan ekspozīcijas rota, gan atsevišķi izcelts sporta veids. Tā kā Latvija ir viena no retajām valstīm pasaulē, kas savu bagāto aviācijas vēsturi nolēmusi ignorēt (līdz ar to noniecinot visus izcilos sasniegumus un uzlidojot spējīgas nācīgas kodu), arī ar lidmodelisma šarmu un sasniegumiem ir pazīstami tikai savējie.

«Kādas īpašības attīsta lidmodelisms? Manuprāt, pats galvenais ir pacietība. Precizitāte, kvalitatīvs darba izpildījums, pareiza materiālu izvēle, radoši tehniskie risinājumi. Tas viss iet roku rokā un veido vispusīgu personības attīstību. Mums jāspēj koncentrēties uz vissīkāko detaļu, bet jāredz un jāsaprot kopskats. Mērķis ir katras nākamās sacensības, taču līdz tam ir process – aizrautība un darbs gan ar galvu, gan paša rokām.» ■

Eiropā pieprasītāko Ziemassvētku hitu radio

ehr
CHRISTMAS

Labākās dziesmas Tavai svētku noskaņai

Kur internets – tur mūzika.
Ienāc un klausies jebkurā savā ērtā laikā un vietā:
vairākzīmā vai ar mēr mobilojo aplikācijā

